הרי היא [א] כמנחת תמידין רבא אמר [1] על מחבת מלמד [ב] א שטעונה כלי ואי אפי לה מאתמול [ג] איפסיל ליה בלינה תניא כוותיה דרבא על מחבת מלמד שטעונה כלי בשמן להוסיף לה שמן ואיני יודע כמה הריני דן נאמר כאן שמן ונאמר להלן במנחת נסכים שמן מה להלן שלשת לוגין לעשרון אף כאן שלשה לוגין לעשרון או כלך לדרך זו נאמר כאן שמן ונאמר במנחת נדבה שמן מה להלן לוג אחד אף כאן לוג אחד נראה למי דומה דנין [ד] תבש"ט מתבש"ט תדיר [ה] (באה חובה) דוחה שבת דוחה טומאה ואין דנין תבש"ט משאינו תבש"ט או כלך לדרך זו [ו] דנין יג"ל מיג"ל יחיד בגלל עצמה [ה] (יין) לבונה ואין דנין יג"ל משאינו יג"ל רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר [2] סלת מנחה תמיד הרי היא לך כמנחת [ו] תמידין מה מנחת תמידין ג' לוגין לעשרון אף זו ג' לוגין לעשרון ר"ש אומר ריבה כאן שמן וריבה במנחת כבשים שמן מה להלן שלשת לוגין לעשרון אף כאן שלשת לוגין לעשרון או כלך לדרך זו ריבה כאן שמן וריבה במנחת פרים ואילים שמן מה להלן שני לוגין לעשרון אף כאן שני לוגין לעשרון נראה למי דומה דנין מנחה הבאה עשרון ממנחה הבאה בעשרון ואין דנין מנחה הבאה עשרון ממנחה הבאה ב' וג' עשרונים הא גופא קשיא אמרת בשמן להוסיף לה שמן והדר תני נאמר כאן שמן ונאמר במנחת נדבה שמן אמר אביי מאן תנא בשמן להוסיף ר"ש היא [ז] (ואילו לא נאמר קאמר) ובדינא מאן קא מהדר [ח] רבי ישמעאל [ט] רב הונא בריה דרב יהושע אמר כולה ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה היא והכי קאמר בשמן [נ] להוסיף לה שמן דאי לקבוע [ט] שמן לא צריך כיון דכתיב בה על מחבת כמנחת מחבת דמיא [י] או אינו אלא לקבוע לה שמן דאי לא כתב רחמנא בשמן ה"א תיהוי כמנחת חוטא הדר אמר תיהוי נמי לקבוע לה שמן תיתי מדינא ודן דינא ולא אתיא ליה ואצרכא קרא [יא] סולת מנחה תמיד כדמסיים רבי ישמעאל מילתיה רבה [יב] אמר כולה ר"ש [ואילו לא נאמר קאמר] וה"ק בשמן להוסיף לה שמן דאי לקבוע לה שמן לא צריך כיון דכתיב בה על מחבת [יג] כמחבת דמיא ועד שלא יאמר בשמן יש לי בדין ודן דינא לא אתיא ליה ואצרכא בשמן הדר אמר תיהוי כמנחת פרים [יד] ואילים הדר אמר דנין מנחה

רבא אמר על מחבת מלמד שטעונה כלי. שרת [טו] (הוא) ואפי' מודדו בחלי עשרון שאינו (א) נמשח על כרחך אפייתו מיהא במחבת כלי שרת הוא: [טז] [**ואי אפי לה מאתמול איפסל ליה בלינה**]. דאפי' מנחות שנתקדשו בכלי נפסלו בלינה במסכת מעילה (דף ט.): ה"ג **ונאמר במנחת כבשים שמן.** (שמות כט) ועשרון סלת בלול בשמן כתית רובע ההין ובמנחת [יז] נסכי תמיד כתיב. לישנא אחרינא ונאמר במנחת נסכים שמן והיינו הך: **ג' לוגין לעשרון.** דרובע ההין [יח] ג' לוגין דהין י"ב לוגין: **במנחת נדבה נאמר.** (ויקרא ב) ויצק עליה שמן מה להלן לוג אחד כדאמר לקמן (דף פח.) למנחה ולוג שמן [ה]. ולקמן פריך והיכי מצי למידייניה ממנחת נדבה הא הכא כתיב בשמן להוסיף והוא שמן דהתם לאו להוסיף הוא [יט] (ב): דחביתין באין תמיד בבקר ובערב ומנחת נסכים באין תמיד עם התמיד. מנחת נדבה לא דחיא שבת וטומאה דכל קרבן שאין [כ] לו זמן קבוע אינו דוחה שבת וטומאה: חביתין מנחת יחיד היא ובאה בגלל עצמה שאין באה עם הזבח: מנחת נסכים אינה טעונה לבונה כפ' כל המנחות באות [כא] (לקמן ד' נט.): [כב] תדיר חובה טומאה שבת [כג] יחיד גלל עצמה לבונה: **רבי ישמעאל אומר.** הואיל ולא אתיא מדינא תיתי מקרא סלת מנחה תמיד דכתיב בחביתין: **ריבה כאן.** כדאמרן לעיל בשמן להוסיף לה שמן וריבה במנחת נסכים שמן ג' לוגין לעשרון דהיינו ריבוי דבמנחת נדבה ליכא אלא לוג: **במנחת נסכי פרים ואילים.** ב' לוגין לעשרון דכתיב בפרשת שלח לך (במדבר טו) והקריב על בן הבקר [כד] (ג) סלת שלשה עשרונים בלול בשמן חצי ההין דהיינו ו' לוגין שתים לעשרון ובאיל כתיב (שם) לאיל תעשה מנחה סלת שני עשרונים בלול בשמן שלישית ההין דהיינו ד' לוגין שנים לעשרון: **והדר תני נאמר כאן שמן ונאמר במנחת נדבה שמן.** (ד) [ו] והיכי מצי למיפרך [כה] והא שמן דנדבה לאו להוסיף הוא אלא לקבוע לה שמן והאי בשמן להוסיף הוא דלקבוע לא צריך כדמפרש לקמן: [ז] **מאן תנא בשמן להוסיף ר"ש היא.** דאמר בסיפא ריבה כאן שמן כו' [כו] ויליפינן לטעמיה מדינא דריבה כאן שמן. ולר' שמעון ליכא למיפרך ניליף ממנחת נדבה משום דהאי להוסיף ונדבה לקבוע והא דלא סיימא ברישא משום דרבי ישמעאל אפסקיה ממאי דאמר להוסיף הוא: **ובדינא.** דמנחת נדבה מאן [ח] קמהדר דהא ר' שמעון נפקא ליה שפיר מדינא בתרא: **ר' ישמעאל.** ולאיהו קאמר או כלך דלרבי ישמעאל איכא למיפרך שפיר ניליף ממנחת נדבה דהא לדידיה תרוייהו לקבוע ולא להוסיף ולאיצטריך קרא: [ט] (**כולה.** רישא ר"י אמר והכי קאמר רישא בשמן להוסיף לה שמן ור"י קאמר ליה: **דאי לקבוע לה.** לוג שמן כשאר מנחות לא צריך דכיון דכתיב על מחבת ממילא ידענא דצריכה שמן כמנחת מחבת): **ה"א כמנחת חוטא.** והאי דכתיב מחבת שיביאנה באותו כלי: **הדר אמר ר"י וליהוי נמי לקבוע.** כדאמרת אכתי נפקא ליה מדינא נאמר כאן שמן כו': **ודן דינא ולא אתיא ליה.** משום דפרכינן כלך לדרך זו דנין יג"ל מיג"ל וכו': **ואצרכא קרא סלת מנחה תמיד.** ואתא ר"ש למימר דל"ל קרא כיון דמוקמת לה להוסיף: **כולה.** רישא עד רבי ישמעאל אמר ואצרכא קרא סלת מנחה תמיד אתא רבי שמעון למימר ודאי להוסיף הוא ולא לקבוע ואיני יודע כמה יוסיף הדר אמר קרא נמי לא צריך דמדינא בתרא נפקא: **וה"ק רישא בשמן להוסיף לה שמן.** [י] ור' שמעון קאמר לה דאי לקבוע לה לוג שמן כשאר מנחות לא צריך דכיון דכתיב על מחבת ממילא ידעינן דצריכה שמן כמנחת מחבת]: **הדר אמר** [ל] **רבי שמעון ה"א כמנחת פרים ואילים.** דאף על גב דלהוסיף הוא לא הויין אלא שני לוגין לעשרון [מ] הדר אמר האי דפרכת תיהוי כמנחת פרים ואילים דנין מנחה

הרי היא לך במנחת תמידין. דכתיב גבי שבת (במדבר כג) על עולת התמיד ופסח נמי גמרינן מועדו מועדו מתמיד תימה [כו] דלמד מן הלמד הוי ונראה דגלויי מילתא בעלמא הוא: **אפי' לה מאתמול** איפסלה בלינה. תימה דבסוף רבי ישמעאל (לקמן דף עב:) מרבינן שתי הלחם מדכתיב מועדי ה' הכתוב קבע מועד אחד לכולן ומסיק שתי הלחם לאפייה וקסבר תנור מקדש ואי אפי לה מאתמול איפסלה בלינה ואפ"ה בעי קרא וי"ל דה"א דאפי לה בתנור חול אבל הכא כתיב מחבת על כרחו צריך לעשות במחבת כלי שרת ותימה דה"נ לא בעי אלא אפייה אבל הקטרה פשיטא ליה דדחי ובכל קרבנות בעינן קרא כדפי' לעיל לשחיטתן ולהקטרה ובמה הלך לא ילפינן אפילו מעומר ושתי הלחם שכן באים עמהם מיני דמים וי"ל [נ] דכי קטרה פשיטא להו דבעינן או מתעשה אפי' בשבת כתנא דבי רבי ישמעאל או מהרי היא לך כמנחת תמידין דדריש אביי דשילהי האי פירקא (דף נב.) דריש ליה רבא גופיה ותימה היכי מוכח דאי אפי לה מאתמול איפסלה בלינה הא כלי שרת אין מקדשין [ס] אלא בזמנן וי"ל כדפי' לעיל כיון דכתיב בקרא על מחבת על כרחין בעי קידוש כלי מיהו קשיא לקמן (דף לה:) גבי שתי הלחם דהא לא כתיב תנור בקרא והיכי מוכח דאפייתן דוחה שבת ויש לומר כיון דלא דחו שבת אם כן מאתמול נמי הוי זמנן וא"ת בסוף לולב וערבה (סוכה דף מט:) גבי כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת ופריך בגמרא וניתי במקודשת אמר זעירי אין שיעור למים ואי שדי לה במקודשת איפסלה לה בלינה ואמאי איפסל כיון דאין זמנה מאתמול [כח] וי"ל דהתם שאיבת מים בלילה לאו מחוסר זמן הוא [ע] וכי האי גוונא [כט] בסוף שתי הלחם (לקמן דף לה:) דבחול אשכחינהו דקאפו אמר להו דרך חול קאפיתו אף כי היום יקדש בלינה איפסיל ליה לפי דבריהם היה אומר שהיו סבורים דזמנו בחול וגם אופין אותו בכלי שרת א"נ לאחר אפייה נותנין אותו בקערות זהב כפירוש הקונטרס והיה שם בלילה ומיפסלא בלינה דלילה אין מחוסר זמן ולמ"ד (לקמן דף לה:) תנור אינו מקדש נראה לי שגם הקערות לא התקדשו: **תניא** כוותיה דרבא. אע"ג דלאביי נמי תניא הא אמרן דרבא נמי לא פליג עליה אלא דלא צריך: **תלמוד** לומר סולת למנחה תמיד. תימה דא"כ בשמן למה לי ויש לומר דאי לא בשמן לא הוה מסתבר לאוקמי לגבי שמן: והכהן

עין משפט נר מצוה

קמו א מיי' פ"ג מהל' תמידין ומוספין הלכה יח:

קמז ב ב מיי' פי"ג מהל' מעה"ק הל' כ:

מסורת הש"ס

א) רש"ק גורס בכל הסוגיא תבש"ט יג"ל, ב) רש"ק ח"י, ג) רש"ק מ"ו, ד) כ"א ולאיו קאמר או כלך, ה) [ויקרא יג], ו) וכסי מלי. ל"ק, ז) ועיין בספר קרבן אהרן דף עג סי' של כל הסוגיא, ח) קמהדר הס"ד אח"כ ד"ה ר' ישמעאל היא ונפקא ליה שפיר מדינא דלר' ישמעאל איכא למיפרך שפיר ממנחת נדבה כו' קרא הס"ד אח"כ ד"ה כולה כו' ליה הס"ד אח"כ ד"ה דאי לקבוע כו' מנחות הס"ד אח"כ ד"ה לא צריך כו' מחבת הס"ד אח"כ ד"ה תהא כו' כלי הס"ד. ל"ק, ט) כ"ה כו' ל"ק עד מחבת, י) כו' ואצרכא כו' כמה יוסיף הס"ד אח"כ ד"ה ועד שלא יאמר כו' הדר אמר קרא נמי לא צריך דמדינא נפקא הס"ד וכצ"ל אח"כ ד"ה הדר אמר תהא כמנחת פרים ואילים דאע"ג דלהוסיף הוא לא הויין אלא שני לוגין לעשרון ואצריכא קרא הס"ד אח"כ ד"ה הדר אמר ר"ש דלא צריך קרא כיון דמוקמת להוסיף והאי דפרכת תיהוי כמנחת פרים ואילים דנין מנחה כו'. ל"ק, כ) נ"ל ורבי ישמעאל, ל) כ"א רבי ישמעאל, מ) כ"א הדר אמר ר' שמעון, נ) נ"ל דבהקטרה פשיטא להו או מתעשה אפי' כו'. ל"ק, ס) [לקמן ק.], ע) כ"א וכס"ב אמרי' בסוף פ' שתי הלחם והא דאמרינן התם בחול אשכחינהו דקא אפי ליה אמר כו' יקדש בכלי איפסיל בלינה לפי כו'. ל"ק.

תורה אור השלם

1. על מחבת בשמן תעשה מרבכת תביאנה תפיני מנחת פתים תקריב ריח ניחח ליי: ויקרא ו יד
2. זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו ליי ביום המשח אתו עשירת האפה סלת מנחה תמיד מחציתה בבקר ומחציתה בערב: ויקרא ו יג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה רבא וכו' שאינו כלי שרת על כרחך: (ב) ד"ה במנחת וכו' להוסיף הוא הס"ד ואח"כ מ"ה תדיר דחביתין וכו' וטומאה הס"ד ואח"כ מ"ה יחיד חביתין וכו' הזבח הס"ד ואח"כ מ"ה לבונה מנחת וכו' באות מצה הס"ד ותיבת תדיר חובה טומאה שבת יחיד גלל עצמה לבונה נמחק: (ג) ד"ה במנחת נסכי וכו' בן הבקר מנחה סלת: (ד) ד"ה והדר וכו' שמן והיכי מצי למיפרך:

גליון הש"ס

גמ' מחבת מלמד שטעונה כלי. ע' לקמן דף סג ע"א תוספות ד"ה וכשירות:

רבינו גרשום

כמנחת תמידין שדוחה את השבת דכתיב בה במועדו. מלמד שטעונה כלי שרת דהיינו מחבת ואי אפי לה מאתמול איפסילה בלינה דכל דבר שקדש בכלי נפסל בלינה חוץ מלחם הפנים: בשמן להוסיף לה שמן יותר ממנחת נדבה וקאמר לקמן היכי משמע האי בשמן להוסיף: במנחת כבשים שלשת לוגין לעשרון דכתיב ביה רביעית ההין דהיינו ג' לוגין. מנחת כבשים היינו תמידים: מנחת נדבה. כגון מנחת מחבת ומרחשת. שהיא באה [יחיד] בגלל עצמה בלא זבח וטעונה לבונה כדאמרי' לקמן מנחת כבשים של תמיד אין תמיד בא משל יחיד: הרי היא לך כמנחת תמידין שצריכה ג' לוגין. תבש"ט סימן תמיד וחובה. ודוחה שבת וטומאה. יג"ל סימן. יחיד בגלל עצמה ולבונה: וריבה במנחת כבשים שמן יותר ממנחת נדבה [א] והכי קאמר בשמן להוסיף לה שמן אליביה דר' שמעון [היא] דקתני ר"ש אומר ריבה כאן שמן [ב] והיכי משמע דריבה דהא לקבוע לא צריך. ובדינא מאן קא מהדר ר' ישמעאל הילכך ליכא (למיטרן) [למקשי] והדר תני נאמר כאן שמן וכו' דהאי ר' ישמעאל הוא דקא מהדר ולא ר' שמעון. (ו"א היינו ר' ישמעאל) דאם לא כתב שמן הוה אמינא תיהוי חביתין כמנחת חוטא בלא שמן אע"ג דכתיב בה מחבת להכי איצטריך בשמן לקבוע לה שמן ולא להוסיף: הדר א"ר ישמעאל וליהוי נמי דלקבוע אתא ואפי' הכי להוסיף תיתי מדינא ולא אתיא ואצרכא קרא דקתני ר' ישמעאל אומר מנחת תמיד הרי היא כמנחת תמידין. רבא אמר בשמן להוסיף לה שמן ודינא קא מהדר כולה (ר' ישמעאל) [ר"ש היא] ועד שלא יאמר בשמן כלומר שאפי' לא נאמר בשמן יש לי בדין דלהוסיף לה שמן ודן דינא וכו':

א) תוס' נ"ל מאן תנא בשמן להוסיף ר"ש היא. הא דקאמר בשמן להוסיף וכו'. ב) נ"ל וכי משמע ליה דבשמן לריבויא אתא דהא לקבוע וכו'.

שיטה מקובצת

א) הרי היא לר: ב) שטעונה כלי. עיין תוס' דף סג ע"א: ג) איפסל ליה בלינה. משמע מאחר דאיכא האי סברא אין צריך קרא דדוחות את השבת ותימה בפ' ר' ישמעאל [ד' עב ע"ב] מצריך [רבי] קרא לשתי הלחם דדוחות את השבת [אפייתן ומסיק קסבר] התנור מקדש אע"ג דאית ליה נמי האי סברא דהכא דאי אפי לה כו' וה"נ גבי פסח מצריך קרא בפסח שני דדחי שבת אע"ג דאית ביה נמי [האי סברא] דאיפסלו בלינה אחר שחיטה לכך צריך לומר דהכא נמי אקראי דלעיל סמיך וא"ת אמאי איצטריך הו האי סברא כיון דנפיק מקרא וי"ל דמקרא לא [הוה שמעינן] דצריך פנים אלא בהקטרה אבל שאר עשיות כגון לישה ועריכה ואפיה לא הוי ידענא דצריך פנים לכן איצטריך האי סברא דהכא לאשמעינן [דבכל העשיות] בעי פנים וא"ת והא כלי שרת אינן מקדשין אלא בזמנן וא"כ אפי' אפי לה מאתמול מאי איכפת לן הא לאו זמנו הוא עד למחר וי"ל דמ"מ מוכח שפיר דדוחות [את השבת דאי] אינן דוחות את השבת אלא שצריך לאפות מע"ש א"כ הוי ליה זמנו ואיפסל לה בלינה וא"ת וליסלקי ארעתייהו דלא מקדש להן כלי ולא ליפסלו בלינה [דהא כלי שרת אינן] מקדש אלא לדעת כדמשמע בפ' לולב וערבה כדתנן כמעשהו בחול כו' עד שלא לדעת וי"ל דשאני הכא כיון דכתיב על מחבת בשמן צריך דעת לקדש בכלי. והקשה [מורי למה לי] על מחבת בשמן ללמד דטעונה כלי תיפוק ליה לפי שהיה בה שמן והוא היה נמדד בלוג ומדות הלח ודאי נתקדשו ותירץ דאי לאו קרא על מחבת בשמן [הוי אמינא] דלא הוי נמדד בלוג של קדש אלא בלוג דחולין כדי שלא תיפסל בלינה: [לשון תו"ח] איפסל בלינה קשה איך יפסול בלינה הלא אין כלי שרת מקדש אלא בזמנן וכ"ת אין מקדשין ליקרב אבל מקדשין ליפסל הא מוכח בפ' המזבח מקדש [דף פ"ח] דאפי' ליפסל אין מקדשין וכ"ת דמפסל משום לילה דהוי מיום שלאחריו ואין מחוסר זמן לבו ביום ומאי דוחקא ישלקנו בלילה ולמחר יחזירנו והכי פריך לגבי לחם הפנים לכי מטי לילה לכי שמשי לקדוש ולפסול ומשני בשקדם ושלקו וי"ל כבתוב בתוס' [ע"כ]: ד) דנין יג"ל מיג"ל השני יודין האחרונים נמחק: ה) תיבת יין נמחק: ו) כמנחת תמיד. ותיבות מה מנחת התמידין ג' לוגין לעשרון אף זו ג' לוגין לעשרון נמחק: ז) תיבות ואילו לא נאמר קאמר נמחק: ח) מהדר אמר רב הונא בריה דרב יהושע ר' ישמעאל בנו של ריב"ב היא: ט) לקבוע לה שמן: י) ויש אומרים לקבוע ותיבות או אינו אלא נמחק: יא) תיבות סולת מנחת תמיד כדמסיים ר' ישמעאל מילתא רבה נמחק: יב) רבא אמר כולה ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא היא וה"ק: יג) מחבת. כמנחת מחבת דמיא. או אינו אלא לקבוע לה שמן דאי לא כתב רחמנא בה הו"א תהוי כמנחת חוטא הדר אמר ותהוי נמי דלקבוע לה שמן תיתי מדינא ודן דינא ולא אתיא ליה ואצרכה קרא ואיכא דאמרי רבא אמר כולה ר' ישמעאל וה"ק בשמן להוסיף לה שמן דאי לקבוע לה שמן לא צריך כיון דכתיב בה על מחבת כמנחת מחבת דמיא: יד) ואילים. ת"ל סולת מנחת תמיד הרי היא לך כמנחת תמיד ואמר ליה ר"ש לא צריכת תיבות הדר אמר נמחק: טו] שרת. מוקבעי ליה בלי ש"מ כלי שרת הוא [ואפי' מודדו] בעשרון שאינו: טז] ואי אפי מנחות. תיבות לה מאתמול איפסל ליה בלינה דאפי' ל"ש: יז] נסכים דתמיד: יח] ההין היינו: יט] הוא. ולקמן משני לה הס"ד ואח"כ מה"ד חביתין: כ] שאין זמן קבוע לו: כא] באות מצה: כב] תבש"ש. תמיד באה חובה שבת טומאה תיבת תדיר ל"ש: כג] יג"ל יחיד: כד] הבקר. מנחה סולת: כה] למיפרך הכי: כו] בכאן צ"ל ד"ה וה"ק רישא בשמן להוסיף לה שמן ור' שמעון קאמר ליה: דאי לקבוע לה שמן. כשאר מנחות: לא צריך. קרא דכיון דכתיב על מחבת ממילא ידענא דצריכה שמן כמנחת מחבת: ויש אומרים. כר' ישמעאל: ההא כמנחת חוטא. והאי דכתיב מחבת שיביאנה באותו כלי: הדר אמר. ר' ישמעאל וליהוי נמי לקבוע כדאמרינא אכתי נפקא ליה מדינא נאמר כאן שמן כו': ודן דינא ולא אתיא ליה משום דפרכינן כלך לדרך זו דנין יג"ל מיג"ל כו' דלר' ישמעאל איכא למיפרך שפיר ממנחת נדבה דהא לדידיה תרוייהו לקבוע ולא להוסיף: ואצרכיה קרא, וילפיה ולא ילפיה לטעמיה מדינא דריבה כאן שמן ולר' שמעון ליכא למיפרך ממנחת נדבה משום דהאי להוסיף ונדבה לקבוע והא דלא סיימא ברישא משום דר' ישמעאל אפסקיה ממאי דאמר דלהוסיף הוא: כולה רישא עד ר' שמעון אומר תיבת ישמעאל נמחק: ואצרכה קרא סולת מנחת

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones